**C U R T E A  D E  A P E L  B Ă L Ţ I**

Dosarul nr. 21rji-1382/24 Judecătoria Edineț (sediul Briceni)
/1-24061766-03-21rji-04102024/ Judecător: Aurelia Andronache

**D E C I Z I E**
**În numele Legii**

05 noiembrie 2024 mun. Bălți

**Colegiul judiciar penal al Curții de Apel Bălți**

În componența:
Președintele completului, judecător Ion Talpa
Judecătorii Oxana Mironov și Svetlana Șleahtițki

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de către **directorul adjunct al penitenciarului nr. 2 Lipcani, comisar de justiție Alexandr Țurcanu** și de către **avocatul Serghei Culicov în interesele condamnatului Rencheci Denis,** împotriva ***încheierii judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 05.08.2024,*** adoptată în limitele plângerii depusă de condamnatul **Rencheci Denis** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenție pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,-

**C O N S T A T Ă :**

La data de 07 iunie 2024 în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Rencheci Denis împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale. În motivarea plângerii condamnatul a invocat că, se deține în Penitenciarul nr. 2 Lipcani începând cu data

de 10.10.2023, în condiții inumane, și anume: celule populate cu diferite insecte; lipsa sistemului de ventilare; lipsa mobilierului pentru păstrarea hainelor; asistența medicală necalitativă și lipsa medicamentelor. Condamnatul Rencheci Denis solicită să-i fie constatat faptul deținerii în condiții inumane în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu reducerea pedepsei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 05.08.2024, a fost admisă plângerea condamnatului Rencheci Denis împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, Rencheci Denis a fost deținut în perioada 10 octombrie 2023 - 17 iulie 2024, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 281 (două sute optzeci și una) zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art. $473^4$ alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa lui Rencheci Denis cu 29 (douăzeci și nouă) zile pentru 281 (două sute optzeci și una) zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu calculare a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Rencheci Denis *****, născut la *****, prin decizia Curții de Apel Bălți din 20.04.2022, cu închisoare pe un termen de 05 (cinci) ani 06 (șase) luni, s-a redus cu 29 (douăzeci și nouă) zile.

S-a obligat administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheieri.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs directorul adjunct, comisar de justiție Alexandr Țurcanu și recurs suplimentar al directorului penitenciarului nr. 2 Lipcani, Andrei Socol, solicitând casarea încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 05.08.2024, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanță, prin care să fie respinsă plângerea lui Rencheci Denis.

În argumentarea acestor cerințe recurentul în recursul suplimentar a invocat că, în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul ședinței de judecată au fost prezentate probele, inclusiv și foto tabele, care cu certitudine dovedesc că condamnatului Rencheci Denis în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, i-au fost acordate condiții satisfăcătoare de detenție.

Menționează, că în Penitenciarul nr. 2 Lipcani condamnatului Rencheci Denis i-a fost asigurat spațiul locativ conform standardului. Condamnatului i-a fost asigurată suprafața locativă de 3 $m^2$ în celula colectivă (fără de a fi luată în calcul suprafața instalațiilor sanitare).

Condamnatul a fost deținut în celulă bine iluminată și ventilată, iluminarea și ventilarea celulelor au fost asigurate prin intermediul geamurilor din termopan, care se deschid, iluminarea artificială a fost asigurată prin becuri electrice.

Încălzirea celulei a fost efectuată prin sistem centralizat de încălzire, celula fiind dotată cu calorifere de încălzit, temperatura aerului în perioada de încălzire se păstrează la un nivel nu mai mic de 18$^{o}$ C. În Penitenciarul nr. 2 Lipcani blocul sanitar nu este situat în celulă, dar în încăperile separate.

Mai indică, că în penitenciarul nr. 2 Lipcani condamnatului i-a fost acordat dreptul la deplasare liberă pe teritoriul penitenciarului în timpul zilei, în limitele stabilite de administrația penitenciarului. Spălarea hainelor a fost efectuată prin intermediul spălătoriei, dotată mașini de spălat de tip automat. În penitenciar sunt amenajate locuri speciale pentru uscarea hainelor. Deratizarea și dezinsectizarea încăperilor penitenciarului se efectuează trimestrial de agentul economic specializat conform contractului încheiat.

La fel în Penitenciarul nr. 2 Lipcani asistența medicală se acordă în regim non-stop, alimentația corespunde standardelor stabilite, iar apa potabilă este asigurată din fântâna arteziană, componența chimică și starea sanitaro-microbiologică a apei sunt regulat verificate de către laboratorul CSP Edineț al Ministerului Sănătății RM. Calitatea apei corespunde standardelor.

Susține că standardele CPT prevăd norma de spațiu de locuit pentru per prizonier într-o celulă cu mai multe ocupații 4 m$^2$. Însă, CPT nu susține în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană și degradantă a deținutului, atâta timp cât se pot găsi și alți factori de atenuare cum ar fi faptul că deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afara celulelor. Criteriul poate fi apreciat prin prisma condițiilor de detenție ca fiind un tratament inuman și degradant, în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi insuficiența numărului de paturi pentru toți deținuții, igiena precară, infectarea cu paraziți, ventilația, încălzirea sau lumina insuficientă, lipsa salubrizării în celule și în consecință, utilizarea de găleți sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului „spațiu acordat fiecărui deținut” prin prisma art. 3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alți factori, care contribuie aprecierea detenție ca fiind inumană și degradantă sau infirmarea acestui fapt.

Susține că instanța de fond a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei analize complete, în ansamblu și sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție.

De asemenea a declarat recurs și avocatul Culicov Serghei în interesele condamnatului Rencheci Denis, prin care a solicitat admiterea recursului declarat cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie redus în condițiile art. 473/4 alin. (4) Cod de procedură penală din pedeapsa stabilită lui Rencheci Denis cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în calitatea de condamnat în Penitenciarul nr. 2 Lipcani.

În motivarea recursului și-a manifestat dezacordul cu încheierea pronunțată de instanța de fond, considerând-o neîntemeiată.

Astfel, menționează că din plângerea condamnatului Rencheci Denis şi din materialele examinate în şedinţa de judecată se constată faptul că Rencheci Denis a fost şi este deţinut în condiţii inumane fără a se deosebi sau putea fi determinate după anumite gradaţii, provocând în final anumite suferinţe fizice cât şi psihice faţă de acesta.

Consideră că instanţa de judecată urma să-şi motiveze detaliat soluția de reducere cu o zi dar nu cu două zile în mod concret pentru fiecare caz în parte, deoarece în speţa dată urma de a fi redus la maxim zile de detenție stabilite condamnatului.

***Procedura de înștiințare în instanța de recurs, prevăzută la art.447 Cod de procedură penală, referitor la fixarea termenului de examinare, examinarea fără prezența părților la proces și dreptul de a depune referință, a fost executată. Referințe de la părțile procesului penal n-au parvenit***.

Verificând argumentele invocate în recurs, verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat de către directorul adjunct al Penitenciarului nr. 2 Lipcani Alexandr Țurcanu și de către avocatul Culicov Serghei în interesele condamnatului Rencheci Denis, urmează a fi admise din alte motive, cu casarea încheierii instanței de fond, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri reieșind din următoarele considerente.

Conform art. 448 al. (1) CPP RM, Judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Conform art. 449 al. (1) pct. 2) lit. b) CPP RM, Judecând recursul, instanţa admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral, rejudecă cazul cu adoptarea unei noi hotărâri.

În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17[1]) Cod procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Potrivit art.$473^2$ alin.(3) Cod de procedură penală, Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit art.$473^2$ alin. (5) Cod de procedură penală, Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatuluise depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.

Potrivit art.$473^3$ alin.(2) Cod de procedură penală, Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituţiei penitenciare.

Potrivit art.$473^4$ alin.(4), (5) Cod de procedură penală, (4) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.$473^2$ alin.(3) instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.(5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.$473^2$ alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

După cum denotă materialele cauzei, prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul central din 20 decembrie 2021, Rencheci Denis a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d), art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, și prin prisma art. 84 alin. (1) CP fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 05 ani. Conform art. 84 alin. (4) CP, pentru concurs de sentințe, prin cumul parțial al pedepselor aplicare, prin cumularea pedepselor aplicate prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul central din 08.11.2019, s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 05 ani 06 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei s-a calculat din momentul reținerii.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 20 aprilie 2022, sentința judecătoriei Bălți, sediul central din 20.12.2021 a fost casată parțial cu pronunțarea unei noi

hotărâri prin care Rencheci Denis a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d), art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, și prin prisma art. 84 alin. (1) CP fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 05 ani 01 luni. Conform art. 84 alin. (4) CP s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 05 ani 06 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 20.04.2022, cu includerea durata aflării în arest preventiv de la 05.01.2022 până la 20.04.2022.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 06 octombrie 2022, s-a constatat faptul deținerii condamnatului Rencheci Denis în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 11 Bălți, fiind redus termenul pedepsei cu 33 zile, în condițiile art. $473^4$ alin. (4) CPP, care a fost menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 13 februarie 2023.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 03 mai 2024, s-a constatat faptul deținerii condamnatului Rencheci Denis în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 08.02.2022-10.10.2023, fiind redus termenul pedepsei cu 62 zile, în condițiile art. $473^4$ alin. (4) CPP, care se află în curs de examinare la Curtea de Apel Bălți.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 05.08.2024, a fost admisă plângerea condamnatului Rencheci Denis împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, Rencheci Denis a fost deținut în perioada 10 octombrie 2023 - 17 iulie 2024, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 281 (două sute optzeci și una) zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art. $473^4$ alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa lui Rencheci Denis cu 29 (douăzeci și nouă) zile pentru 281 (două sute optzeci și una) zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu calculare a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Rencheci Denis *****, născut la *****, prin decizia Curții de Apel Bălți din 20.04.2022, cu închisoare pe un termen de 05 (cinci) ani 06 (șase) luni, s-a redus cu 29 (douăzeci și nouă) zile.

S-a obligat administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheieri.

Colegiul penal consideră, că instanța de fond corect a ajuns la concluzia că condamnatul Rencheci Denis a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3

din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani.

De asemenea, Colegiul penal relevă și faptul, că instanța de fond ținând cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului Rencheci Denis, întemeiat a utilizat formula de reducere de 1 (o) zi de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție, dar incorect a aplicat la caz rotunjirea termenului constatat ca fiind deținut condamnatul Rencheci Denis în condiții inumane și degradante de la 281 la 290 zile ( cu 29 zile pentru Penitenciarul 2 Lipcani), calculate în condițiile art.$473^4$ alin.(4) CPP și care nu au putut fi reduse separat, instanța de judecată pripit a ajuns la concluzia necesității rotunjirii acestora or, aceasta este o prerogativă a instanței și nu o obligație, iar la caz deoarece condamnatul continuă să se dețină în penitenciar, în privința zilelor rămase care nu au putut fi reduse, Colegiul penal consideră că, instanța urma să dispună ca acestea să fie lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Conform prevederile art. 473 alin. (4) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.$473^2$ alin.(3) instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. **Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.**

În asemenea circumstanțe, raportând speței prevederile legale nominalizate supra, Colegiul penal constată că în situația în care în urma admiterii plângerii asupra condițiilor de detenție în instituțiile penitenciare, condamnatul nu urmează a fi eliberat, perioada ce nu poate fi redusă urmează a fi lăsată în continuare la termenul de executare a pedepsei, condamnatului rezervându-i-se dreptul de a se adresa ulterior cu o altă plângere.

În acest context, aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale urmează a fi implementată în cazul executării integrale a pedepsei cu închisoare de către persoana condamnată.

Astfel, Colegiul penal conclude, că încheierea contestată nu corespunde motivelor expuse în partea descriptivă, relevându-se examinarea cauzei în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei analize complete, în ansamblu și sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, în lipsa unei

analize a practicii judiciare a instanțelor naționale de judecată în spețe similare, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție.

Pe motivele descrise, Colegiul penal reține necesitatea admiterii recursurilor directorului adjunct al penitenciarului nr. 2 Lipcani, comisar de justiție Alexandr Țurcanu și al avocatului Serghei Culicov în interesele condamnatului Rencheci Denis în aspectul descris, cu pronunțarea unei noi hotărâri și în argumentarea acestei soluții va menționa următoarele:

Potrivit Raportului nr. 2/2193 din 19.07.2024 în baza art. 473/3 alin. (2) Cod de procedură penală prezent la materialele cauzei, condamnatul Rencheci Denis s-a deținut: 1) în Penitenciarul nr.11 Bălți, în perioada 06 ianuarie 2022 - 08 februarie 2022; *2) în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 08 februarie 2022 - 17 iulie 2024, (f.d. 9-14).*

Reieșind din faptul că condamnatul Rencheci Denis execută în continuare pedeapsa stabilită prin decizia Curții de Apel Bălți din 20.04.2022 și nefiind posibilă aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale urmează a fi implementat în cazul executării integrale a pedepsei cu închisoare de către persoana condamnată, Colegiul penal va reține perioada constatată de deținere a condamnatului în condiții contrare art. 3 CEDO în următoarele perioadă în Penitenciarul nr. 2 Lipcani: ***10.10.2023 - 16.07.2024.***

În continuare, Colegiul penal reține prevederile art. $473^4$ alin. (1) Cod de procedură penală, la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părţi, cît şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu.

În conformitate cu prevederile art. $473^4$ alin. (2) Cod de procedură penală, la evaluarea condițiilor de detenţie, instanţa de judecată ţine cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum şi de perioada în care condamnatul.

Cu referire la condițiile de detenție, în plângerea depusă condamnatul Rencheci Denis a indicat că s-a deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții inumane, și anume: celule populate cu diferite insecte; lipsa sistemului de ventilare; lipsa mobilierului pentru păstrarea hainelor; asistența medicală necalitativă și lipsa medicamentelor.

Totodată, administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani a dat răspuns privitor la condițiile de detenție a condamnatului Rencheci Denis, întocmind raportul conform art. $473^2$ alin. (2) Cod de procedură penală.

Ce ţine de condiţiile de detenţie contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, Colegiul penal reţine următoarele: condamnatul Rencheci Denis s-a deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în sectorul de tip semiînchis, deci are dreptul, în intervalul de timp de la deșteptare până la stingere (6:00 - 22:00) să se deplaseze liber pe teritoriul penitenciarului, în limitele stabilite de administrația penitenciarului. În perioada de referință condamnatul a fost deținut în celula nr. 1, cu suprafață totală de 16 $m^2$, fără a lua în calcul suprafața instalațiilor sanitare, situată în blocul locativ nr. 1, unde au fost deținuți 5 persoane, suprafața locativă pentru o persoană constituie 3,2 $m^2$, iluminarea naturală este asigurată prin 2 geamuri de tip termopan, ferestrele se deschid pentru asigurarea ventilației naturale; iluminarea artificială se efectuează prin bec de ilum LED; celula a fost şi este în stare satisfăcătoare, reparație capitală nu necesită; încălzirea este asigurată prin sistem centralizat de încălzire, fiind amenajată cu 2 calorifere de încălzit, în perioada rece a anului temperatura aerului se păstrează la un nivel nu mai mic de 180 C. Celula este dotată cu 5 paturi, 1 mesă, 4 noptiere, 3 scaune, 1 cuier pentru haine, 1 polița de perete.

De asemenea, Colegiul penal reține faptul că potrivit raportului întocmit, condamnatul Rencheci Denis s-a deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani și în perioada de referință și a fost cazat în celula nr. 1, cu suprafața locuibilă per persoană de 3,2 $m^2$, nefiind respectată norma spațiului locativ de 4 $m^2$. Potrivit raportului privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la P-2 la 19.05.2023, membrii CpPT atrag atenția administrației penitenciarului la soluționarea problemei suprapopulării, și au constatat că, în marea majoritate a celulelor condițiile sunt degradante, condamnații fiind plasați în dormitoarele cu suprafețe mari, supraaglomerate, mobilier învechit, lenjerie de pat uzată şi plapome insalubre, miros neplăcut. Potrivit raportul privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2023 s-a constatat că nu au fost realizate recomandările anterioare, precum suprapopularea, necesitatea de repartizare uniformă a deținuților, pentru asigurarea celor 4 $m^2$ conform standardelor CPT. Astfel, la caz se constată că condamnatul s-a deținut în condiții unde nu se respectă norma spațiului locativ.

Așadar, Colegiul penal constată că la stabilirea unei reduceri a pedepsei în perioada deținerii în P -2 Lipcani se va ține cont de faptul că, condamnatul Rencheci Denis s-a deținut în condiții unde nu se respectă norma spațiului locativ; celule populate cu diferite insecte; lipsa sistemului de ventilare; iluminarea celulelor insuficientă, inconvenientele create fiind relativ semnificative.

Ca urmare, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului Rencheci Denis, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont

de principiile proporționalității și echității, Colegiul penal consideră necesar oportun și rezonabil de reduce pedeapsa condamnatului, calculându-se de la 1 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

De asemenea, instanța de recurs la stabilirea unei reduceri a pedepsei în perioada deținerii în P-2 Lipcani va ține cont de faptul că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Rencheci Denis pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 2 Lipcani au depășit relativ semnificativ nivelul de suferință inerent detenției, prin faptul deținerii unde nu se respectă norma spațiului locativ, celula populată cu diferite insecte, condițiile care sunt contrare prevederilor art. 3 CEDO și suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

În acest context se reține că, Consiliului pentru Prevenirea Torturii, nu susține opina că, o abatere minoră de la minimumul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratarea inumană și degradantă a deținutului atâta timp, cît se pot găsi și alți factori de atenuare, cum ar, fi în special, faptul că, deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în 22 ateliere, cursuri sau alte activități). Examinarea criteriului „spațiul acordat fiecărui deținut" prin prisma art. 3 CEDO urmează a fi efectuat cumulativ cu alți factori, care contribuie aprecierea detenției, ca fiind inumană și degradantă sau infirmarea acestui fapt. Totodată, potrivit raportului anual pe anul 2023, membrii CpPT au menționat că conform datelor statistice se menține problema supraaglomerării în P-1, P - 9, P-13, P-15, comparativ cu anul 2022, când se atesta surplus de persoane aflate în detenție în P-1, P-2, P-3, P-7, P-11, P-13 și P-15. Cu toate că s-au depus deja în scădere, totuși persistă dificultăți în gestionarea numărului mare de persoane aflate în detenție.

Prin prisma prevederilor legale precitate, având în vedere distincţia normelor procedural penale aplicabile în dependenţă de calitatea deţinutului la momentul deţinerii sale, Colegiul reiterează că, Rencheci Denis s-a aflat în condiţii precare de detenţie o perioadă de 280 (două sute opt zeci) zile în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în în calitate de condamnat.

Astfel, condamnatul Rencheci Denis pentru perioada totală de 280 (două sute opt zeci) în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în care el s-a aflat în detenție în calitate de condamnat în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, luând în consideraţie totalitatea efectelor cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, instanța consideră necesar, oportun şi rezonabil de a calcula 1 zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție.

Prin urmare, termenul pedepsei definitive stabilite lui Rencheci Denis, prin decizia Curții de Apel Bălți din 20.04.2022, sub formă de închisoare pe un termen de 05 (cinci) ani 06 (șase) luni, urmează a fi redus cu 28 (două zeci și opt) zile.

Colegiul penal consideră că, reducerea stabilită este una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Reieșind din cele menționate mai sus, instanța de recurs reține prezența temeiurilor pentru admiterea recursurilor administrației penitenciare și a avocatului Serghei Culicov în interesele condamnatului Rencheci Denis din alte motive, casarea încheierii contestate, cu adoptarea unei noi soluții care nu va afecta principiul neagravării situației condamnatului prin propriul recurs, condamnatului Rencheci Denis rezervându-i-se dreptul de a se adresa ulterior cu o altă plângere pentru a fi verificate condițiile de detenție în care se deține în continuare în instituția penitenciară.

Reieșind din cele expuse supra și în temeiul art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) şi 417-418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

**D E C I D E :**

Recursul declarat de către **directorul adjunct al penitenciarului nr. 2 Lipcani, comisar de justiție Alexandr Țurcanu** și de către **avocatul Serghei Culicov în interesele condamnatului Rencheci Denis,** împotriva ***încheierii judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 05.08.2024,*** adoptată în ordinea art. art. $473^2$-$473^4$ Cod pr. penală, se admit din alte motive, casează încheierea, rejudecă cauza și emite o hotărâre nouă după cum urmează:

Se admite plângerea condamnatului Rencheci Denis împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Se constată faptul că, Rencheci Denis a fost deținut în perioada 10.10.2023-16.07.2024, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total o perioadă de 280 (două sute opt zeci) zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art. $473^4$ alin. (4) CPP, se reduce pedeapsa lui Rencheci Denis cu 28 (douăzeci și opt) zile, pentru 280 (două sute opt zeci) zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu calculare a 1 (una) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei stabilit lui **Rencheci Denis** sub formă de închisoare de 05 (cinci) ani 06 (șase) luni, prin Decizia Curții de Apel Bălți din 20.04.2022 se reduce cu 28 (douăzeci și opt) zile.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței: Judecător: Judecător: